

Prima instanță: Judecătoria Slobozia
(judecător D. Dubcovețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Cimpoi Iu., Popov L., Secieru I.)

ÎNCHEIERE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Cumatrenco Ion,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cumatrenco Natalia către
Cumatrenco Ion cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului
minor,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 și hotărârii
Judecătoria Slobozia din 11 octombrie 2016,

CONSTATĂ:

La 17 august 2016 Cumatrenco Natalia a înaintat cerere de chemare în judecată către
Cumatrenco Ion cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului
minor.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la data de 01 februarie 2010 de către
Primăria satului Volintiri, raionul Ștefan Vodă a fost înregistrată căsătoria încheiată între
Cumatrenco Natalia și Cumatrenco Ion.

La data de 08 iunie 2010 în familia Cumatrenco s-a născut copilul minor xxxxx.

Reclamanta afirmă că în ultima perioadă, viața de familie a devenit imposibilă din
cauza lipsei unei relații bazate pe stimă și înțelegere, dar și din cauza că ultimele 18 luni
soții nu mai locuiesc împreună, nu duc o gospodărie în comun, ea fiind nevoită să locuiască
cu copilul minor în casa părinților săi, iar pârâtul deseori este plecat peste hotarele țării.

Solicită desfacerea căsătoriei înregistrate de către Primăria satului Volintiri, raionul
Ștefan Vodă, la data de 01 februarie 2010 sub nr. 2 și stabilirea domiciliului copilului minor
xxxxx xxxxx, născută la 08.06.2010, cu mama (f.d. 1).

Prin hotărârea Judecătoria Slobozia din 11 octombrie 2016, cererea de chemare în
judecată depusă de Cumatrenco Natalia către Cumatrenco Ion cu privire la desfacerea
căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor, a fost admisă integral, căsătoria
încheiată între Cumatrenco Natalia și Cumatrenco Ion a fost desfăcută, domiciliul copilului
minor xxxxx xxxxx a fost stabilit cu mama, Cumatrenco Natalia (f.d. 20).

Împotriva hotărârii Judecătoria Slobozia din 11 octombrie 2016, Cumatrenco Ion a declarat apel (f.d. 25), solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin decizia Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 (f. d. 64-69), apelul depus de Cumatrenco Ion a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 11 iulie 2017, Cumatrenco Ion a depus recurs împotriva Deciziei Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond, în Judecătoria Căușeni, sediul Căușeni (f.d. 80-83).

În motivarea recursului, a menționat că hotărârile instanțelor inferioare sunt vădit ilegale, nemotivate, contradictorii, arbitrare și pasibile casării, în special în partea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama. Recurentul consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel și anume în privința faptului că instanța de fond a expediat în adresa pârâtului copia acțiunii abia la data de 26 septembrie 2016, după aproximativ două luni de la depunerea acțiunii și aproape în ajunul ședinței de judecată din 11 octombrie 2016, astfel privându-l de dreptul de a-și pregăti apărarea.

Totodată, recurentul invocă că instanța de apel nu a luat în considerare faptul că examinarea cauzei civile a avut loc în absența pârâtului, care nu a fost citat corespunzător. Or, copia acțiunii și citația pentru ședința de judecată din 11.10.2016 nu a fost recepționată de către pârât personal, ci de către sora acestuia, care i-a comunicat despre primirea unui plic poștal de la judecătoria abia la 15 octombrie 2016.

Recurentul susține că, deoarece instanța de fond a examinat cauza în absența pârâtului, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată și respectiv, a aflat despre examinarea cauzei după pronunțarea hotărârii primei instanțe, a fost privat de dreptul de a se apăra, în special de a înainta acțiune reconvențională referitor la drepturile asupra fiicei minore Daniela.

La 16 august 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective, intimata însă nu a prezentat referință în termenul acordat, admisibilitatea recursului urmând a fi decisă în lipsa acesteia.

Verificând argumentele invocate de Cumatrenco Ion în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a examinat cererea de apel și a

pronunțat decizia la 14 februarie 2017 în prezența apelantului Cumatrenco Ion și reprezentantului acestuia, avocatul Sardari Marin, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în cauza civilă (f.d. 61).

La data de 15 februarie 2017, reprezentantul apelantului-recurent, avocatul Sardari Marin s-a adresat către Curtea de Apel Chișinău cu cerere privind eliberarea la data de 16 februarie 2017 a dispozitivului Deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 și întocmirea în termen de până la 15 zile a deciziei integrale (f.d. 71-72).

La data de 22 februarie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, dovada recepționării de către părți a deciziei integrale, la materialele cauzei lipsind.

Din cauza imposibilității stabilirii exacte a datei recepționării de către părți a deciziei integrale, recursul declarat la data de 11 iulie 2017 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul a fi inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al aceluiași articol prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie

observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

În jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, par. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, par. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, par. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, par. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, par. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, par. 35; *Miessen*, *ibidem*, par. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, par. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Cumatrenco Ion este formulată în baza art. 432 alin. (1), alin. (3) lit. b) și alin. (4) Cod de procedură civilă, invocând faptul că instanța de apel, la emiterea deciziei, nu s-a expus asupra argumentului adus de către apelant în susținerea cererii de apel și anume a faptului că pricina a fost judecată în absența unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În acest sens, instanța de recurs nu poate reține argumentul recurentului potrivit căruia hotărârea primei instanțe urmează a fi casată pe motiv că cauza a fost examinată în lipsa acestuia, or potrivit materialelor dosarului judiciar și anume din avizul de recepție (f.d. 12) rezultă că fratele recurentului, Cumatrenco G. la data de 05 octombrie 2016 a recepționat citația pentru ședința de judecată din 11 octombrie 2016, fapt confirmat de însăși Cumatrenco Ion în cererea de apel (f.d. 46) și cererea de recurs (f.d.92).

Or, potrivit prevederilor alin. (6) art. 105 al Codului de procedură civilă, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Totodată, alin. (4) art. 102 Cod de procedură civilă prevede că, citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În acest context, Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

În limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Cumatrenco Ion nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Recursul declarat de Cumatrenco Ion se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sârcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton